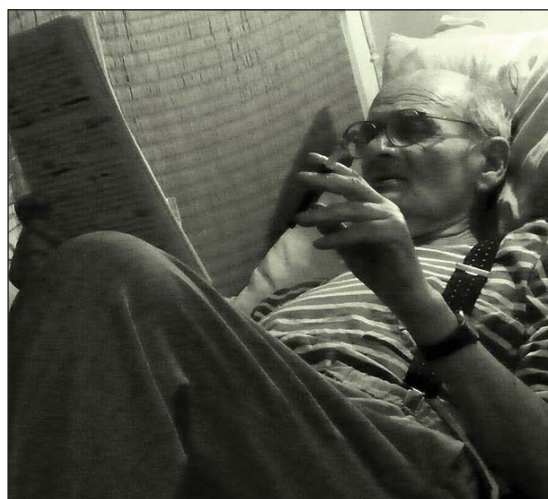

Minden haláleset fájdalmas és megrendítő, különösen, ha barátunk, közeli ismerősünk, szeretett és tisztelt személy távozik közülünk.

Kései „tanítványa” voltam; könyvtári intézeti pályafutásom során ismertem meg személyesen. Apró-cseprő műszaki és könyvtárosi segítségnyújtásaim kapcsán lehettem készülő műveinek egyik első olvasója, így „bábáskodhattam” – ha nem volna ez a szó kimondottan nagyképpű – például *A barátság szelleme* című kötet születése körül, vagy láthattam bele Vermeerrel kapcsolatos kutatásaiba. 2009-ben szerkesztője volt a Lakatos András előtt tisztelgő *Az olvasó* című kötetnek. Készült – töredékekben már létező – önéletrajzának megírására is.

Csak pár kései példát ragadtam ki műveiből, de ez is elég ahhoz, hogy meglásuk könyvtáros szakmájának dokumentáló, megőrző, mások figyelmét felkeltő attitűdjét műveinek legalábbis egy jelentős részében, ha ugyan nem mindegyikben. Az önéletrajzírás minden másnál jobban szemet szűrhat, éppen manapság, amikor „sajnos muszáj dokumentálnunk magunkat”, és írjuk is a (szakmai) önéletrajzokat saját karrierünk vagy túlélésünk érdekében. Számára saját élete is anyag volt, amelyen keresztül a történelmi valóságot ismerheti, közelítheti meg. Fel sem merült benne, és értelmetlennek tartotta volna a kérdést – ahogy e sorok írója is –, hogy vajon az ő élete mennyiben több, „nagyobb”, mint sok névtelenségben élt XX. századi kortársáé. Számptalan érdeklődési területe, témája

aránylag egyszerűen személyes ismeretésekre vezethető vissza – Tandoriról például egy 2009-es cikkében a címben is vállaltan mint gyerekkori pajtásáról ír.

Nem igyekezett előtérbe tolni magát, de tudta, hogy a megismerés csak az „én”-en, saját közvetlen tapasztalatainkon keresztül, csak saját szubjektumunkon keresztül lehetséges, és nem zárhatjuk ki a véletleneket és mindazt, ami ebből következik. Ami pedig legalább ennyire figyelemre méltó: ez a megismerés számára egy volt. Tökéletesen mentes volt attól a könyvtárosok számára ismerős szakmai ártalomtól, hogy a világot nyomtatott (rutinosan kezelhető), szöveges (csak ne online legyen), hangzó (...) és vizuális „források” (a teljes káosz – ne is említsük) összességének tekintsük. Nem félt a problémáktól, attól, hogy egy kész modell vagy tézis összeomlik – kereste azokat.

Magam is szubjektív, ám megengedhetetlenül hiányos képet adtam Miklósról. De ilyennek láttam. Nyugodjon békében. ■